

Aan afdeling Ruimte en Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
t.a.v. Frederik van Beek
postbus 2758
1000 CT Amsterdam

Betreft: zienswijze aangaande 1e Partiële Herziening Bestemmingsplan Lutkemeerpolder,
nummer: NL.IMRO.0363.F2004BPSTD-OW01, ter inzage sinds 14 december 2022.

Amsterdam, 16 januari 2022.

Geachte gemeenteraad,

Nadat ik eerder namens Grootouders voor het Klimaat door middel van een brief en een inspreekmogelijkheid bij de commissievergadering ruimtelijke ordening op 7-12-2022 aandacht heb gevraagd voor de naar onze mening voor de toekomst onverstandige en onjuiste plannen met betrekking tot de ontwikkeling van de Lutkemeerpolder tot bedrijventerrein en voor het feit dat de plannen niet stroken met de door diverse politieke partijen in de gemeenteraad beleden ambities, deel ik nu specifiek onze visie op de voorliggende wijziging van het bestemmingsplan zoals dat ter inzage ligt onder bovenstaand nummer.

Het betreft hier volgens de inleiding een *“partiële herziening”* van het plan dat werd vastgesteld in 2013 naar aanleiding van op 14 maart 2018 (!) ingediende motie van Nuijen en Geene waarin gevraagd werd om *“een betere inbedding van de stadsboerderij in de omgeving. Om dit mogelijk te maken is het noodzakelijk om het planologische kader te wijzigen”*, zo meldt de inleiding. *“Het is dan ook de wens van de raad en de gemeente Amsterdam om het ter plaatse geldende plankader deels te actualiseren. Hierbij worden ook nog andere aanpassingen doorgevoerd”*.

Het feit dat er al sinds 2021 een verzoek om herziening van het bestemmingsplan ligt ingediend door de stichting Behoud Lutkemeer wordt overigens in het geheel niet genoemd.

Onder de vrij onschuldig klinkende argumentatie (*“deels actualiseren....”*) worden nu echter belangrijke wijzigingen voorgesteld voor het gehele gebied!

Deze wijzigingen, het hele tijdspad en de veranderde inzichten omtrent gebruik van bodem en water rechtvaardigt echter naar ons oordeel een veel uitgebreider motivatie, die wat ons betreft zou moeten leiden tot heroverweging, uitstel en mogelijk afstel van het plan. Dat komt uiteraard niet uit de lucht vallen: er is in de afgelopen 10 jaar in de maatschappij en in de politiek een belangrijke kentering gaande met betrekking tot het denken over het gebruik van bodem, water, natuurkwaliteit en alles wat dat beïnvloedt.

Zo schreef het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat in een brief van 25 november jongstleden aan de Tweede Kamer:

“Door water en bodem sturend te laten zijn in de ruimtelijke ordening, kunnen we in Nederland ook in de toekomst met een ander en grillig klimaat blijven leven, wonen en werken. In een veilige omgeving, met een gezonde bodem, voldoende en schoon water”, en:

“Behoud van waardevolle bodems: Provincies passen de Ladder Duurzame Verstedelijking toe. Daarnaast verkennen we of aanvullend instrumentarium nodig is om bodemafdekking te verminderen, zowel in bestaand stedelijk gebied als bij nieuwbouw. Daarbij is bescherming van waardevolle onafgedekte bodems een belangrijk uitgangspunt”.

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/11/25/water-en-bodem-sturend>

De Lutkemeerpolder heeft de laatste vruchtbare kleigrond van Amsterdam en is dus volgens bovenstaande omschrijving een waardevolle bodem met een belangrijke functie heeft met betrekking tot waterbeheer. Dat wordt onderschreven door het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht die in haar vergadering van 12 januari 2023 de Gemeente Amsterdam heeft opgeroepen: *“verharding in de polder te voorkomen en zo de Lutkemeerpolder te redden, waarin we water kunnen vasthouden voor drogere perioden”.*

Het voornemen om, uitgerekend in de Lutkemeer, de grootste gebouwen van de stad neer te zetten is volgens het waterschap in strijd met alle actuele en urgente uitgangspunten ten aanzien van klimaatadaptatie. Een diep gelegen polder als de Lutkemeer zou volgens haar bij moeten dragen aan de klimaatveiligheid van de hele stad, ipv. een nieuw probleem toe te voegen.

<https://agv.waterschapsinformatie.nl/document/12305670/6/Motie+red+Lutkemeer>

Deze argumentatie is in lijn met die van Waternet, zoals die wordt geciteerd in het plan: *“Waternet geeft aan dat naast het afvoeren voor droogte mitigatie het ook zeer belangrijk is dat er een vasthoudende rol (water vasthouden) is ingestoken voor het oppervlaktewater lichaam. Het fungeert als draagvlak voor een gezonde biodiversiteit door middel van een rijke aquatische ecologie. Denk aan inrichting van natuurvriendelijke oevers. Wij adviseren ongeveer 30% van het areaal aan oppervlaktewater met een bodemdpte tot 50 cm zodat het daglicht in voldoende mate de waterbodem bereikt. En zodat in deze zones ondergedoken (submerse) vegetatie zich kan ontwikkelen. Dat is van groot belang voor een goede waterkwaliteit in het gebied”.*

Het antwoord van de gemeente is hier naar ons oordeel nietszeggend (*“Bij uitvoering zal hiermee rekening worden gehouden...”*), en wordt niet concreet gemaakt welke normen zullen worden gehanteerd en welke concrete plannen en daartoe zijn.

Ook is recent duidelijk geworden dat bouwprojecten die tot stikstofdepositie in kwetsbare natuurgebieden leiden, niet zomaar kunnen worden doorgezet. Het herzien van het bestemmingsplan mag niet leiden tot meer stikstof uitstoot. Het is niet duidelijk welke referentiesituatie is gehanteerd, waardoor er evenmin vergeleken kan worden met de beoogde nieuwe situatie.

De tekst van de herziening van het plan zegt hierover:

“De Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) is per 1 juli 2021 in werking getreden. Als gevolg daarvan zijn bouw- en sloopwerkzaamheden en werkzaamheden voor het aanleggen, veranderen en verwijderen van een werk vrijgesteld van natuurvergunningplicht voor het aspect stikstofdepositie”.

Het is echter de vraag of die redenering standhoudt gezien recente jurisprudentie, naar aanleiding van de zogenoemde Porthos-zaak waarbij de Raad van State oordeelde dat bouwers met hun projecten tevoren moeten uitzoeken of ze kwetsbare natuurgebieden belasten met stikstof. Tot dat moment was dit niet nodig wegens de zogenoemde ‘bouwvrijstelling’.

De Raad van State zegt nu dat een wettelijke basis voor deze vrijstelling ontbrak. En omdat in het algemeen De Nederlandse natuur in slechte staat verkeert, moet van alle stikstofuitstoot beargumenteerd worden dat die de natuur niet schaadt. Sinds de uitspraak van de RvS telt de stikstofuitstoot tijdens het bouwen dus ook mee voor de vergunning! Dat betekent dat voor elk project waarvoor nog geen vergunning is verleend, berekend moet worden wat die uitstoot eigenlijk is. Mocht daaruit blijken dat er schade ontstaat aan de natuur, is ook een ecologisch rapport nodig.

Als uit de berekening blijkt dat de stikstofneerslag op een nabijgelegen kwetsbaar natuurgebied boven een bepaalde grens uitkomt, zijn aanvullende maatregelen nodig om de uitstoot te beperken. Als blijkt dat stikstofuitstoot bij bouwactiviteiten schade aan beschermde natuurgebieden veroorzaakt, moet er een natuurvergunning komen, zo oordeelde de rechter.

<https://www.nrc.nl/nieuws/2022/11/02/de-stikstofuitspraak-in-de-porthos-zaak-blokkeert-de-grote-ambities-van-kabinet-a4147080>

Daarbij moet worden overwogen dat door het kiezen voor het bouwen van distributiecentra in de Lutkemeerpolder, er minder 'stikstofruimte' overblijft over voor noodzakelijke woningbouwprojecten.

Afgezien van hierboven genoemde juridische correctie op de gegroeide en tot nu toe door de overheid gesanctioneerde praktijk met betrekking tot stikstofdepositie zijn er meer argumenten om het plan te herzien. Het plan meldt in de inleiding: *“De wens is gebaseerd op ervaringen die zijn opgedaan in fase 1 van de ontwikkeling, het gebied rond de Maroastraat. Deze fase is inmiddels helemaal uitverkocht, zodat fase 2 gerealiseerd moet gaan worden. Ook de hieronder als beschikbaar weergegeven kavels zijn inmiddels ook allemaal uitgegeven”.*

Naar ons oordeel is het feit dat fase 1 is “uitverkocht” automatisch zou moeten leiden tot de verkoop van fase 2 een non sequitur, ook omdat er in Westpoort en in Lijnden de komende maanden grote centra zullen worden opgeleverd zonder gebruiker. Daarbij ontbreekt een opsomming van de potentiële gebruikers aan wie de kavels zouden zijn uitgegeven. De website van SADC vermeldt dienaangaande, dat de kavels zijn: “gereserveerd”, hetgeen echt iets anders betekent dan uitgegeven.

Ook is het maar zeer de vraag in hoeverre de Lutkemeerpolder gezien haar excentrische ligging en matige bereikbaarheid vanuit de stad geschikt is als logistiek centrum.

Verder ontbreekt een onderbouwing van de marktvraag naar stadslogistieke ruimte ook in termen van gewenste gebouwgrootte. Dit klemt des te meer omdat vergeleken met het vigerende bestemmingsplan de verschillende kavels fors worden vergroot! In diverse zones wordt de maximale toegestane bouwhoogte naar 12 meter opgetrokken en ook bouwwerken (reclamemasten) mogen 10 meter hoog worden.

Deze zogenaemde "*andere aanpassingen*" leiden dus tot 300% meer bouwvolume. Dit is een zeer aanzienlijke schaalvergroting, direct tegenover het natuurgebied van Staatsbosbeheer, waar gebouwen van elk circa 300 meter lengte en 12 meter hoogte worden geïntroduceerd. Dit maakt eens te meer duidelijk, dat berekening van stikstofdepositie (zie boven) geen theoretische exercitie is, maar directe consequenties zal hebben voor deze plannen.

Wij willen ook niet nalaten er nogmaals op te wijzen dat het bestemmingsplan onder invloed van corrupte beïnvloeding tot stand is gekomen. Bij de vaststelling van het bestemmingsplan in 2002 was de leidende gedachte dat de functie moest worden omgezet van groen naar bedrijventerrein om ruimte te geven aan de economische activiteit rondom Schiphol. Bij de herziening in 2013 is de Schiphol gebonden-eis losgelaten. Het verdwijnen van deze eis, was het gevolg van het corrupt handelen van gedeputeerde Hooijmaijers. Vast staat dat hij steekpenningen heeft aangenomen van de grondontwikkelaar met als tegenprestatie dat hij zich zou inzetten om de commerciële ontwikkeling van de polder te bespoedigen.

Conclusie:

De toegenomen bewustwording van het belang van groen voor de stad en het behoud van onze leefomgeving zou ertoe moeten leiden, dat eerder genomen besluiten zouden moeten kunnen worden heroverwogen. De voorgestelde wijziging van het bestemmingsplan leiden tot grote milieuschade terwijl de toegevoegde waarde niet is aangetoond.

Wij hopen daarom, dat de gemeente alsnog bereid is mee te denken in ontwikkelingen die duurzaam zijn, de stad ten goede komen en waar de gemeente een voortrekkersrol in kan vervullen. Zoals wij eerder in onze brief aan de gemeenteraad hebben gesteld: Steeds meer bewoners van Amsterdam, bestuurders en politici, zijn ervan overtuigd dat we vruchtbare grond, in dit geval die van de Lutkemeerpolder met haar grote waarde voor de leefbaarheid van de stad anders moeten inzetten dan voor het ontwikkelen van een bedrijventerrein met gebouwen van 300 meter lengte en 12 meter hoogte, met grote schade voor milieu en risico's voor waterbeheer.

Namens grootouders voor het Klimaat, afdeling Amsterdam

Jelle Teertstra
IJdok 117
1013MM Amsterdam